

Miras Engel Olan Şeyler Yedidir.

□□□□□□□□ **Birincisi:** Kıssas veya keffareti gerektiren öldürmelerdir. Baba olduğu için kıssas kendisinden düşenler de mahrum olur. Aynı şekilde kefaretin müstehap olduğu öldürmelerde bunun altına girer.

Birincisi katliamd (kasden öldürmek) denilen öldürmek maksadı ile yapılmış olan aletlerle birisini öldürmektir.

İkincisi üçe ayrılır. Birincisi; öldürmek maksadı için yapılmamış fakat öldürücü etki eden taş, sopa gibi şeylerle birini öldürmektir. İkincisi; hataen öldürmelerdir. Bir ava ateş edip insana isabet etmesi gibi. Üçüncüsü; hata yerine geçen öldürmelerdir. Uyurken birisinin üzerine düşüp ölümüne sebep olmak gibi.

Kıssas ve kefareti gerektirenlerden üçüncüsü; hamile bir kadına vurup karnındaki ceninin düşmesine sebep olmak gibi. Bu durumda keffaret vermek müstehap olup bir takım ihsanda bulunmak vacip olur. Saydığımız kısımların hepsinde Hanefi mezhebine göre katil mirastan mahrum olur.

Yol üzerinde açtığı bir kuyuya muris düşüp ölse veya yol üzerine koyduğu bir taşa muris takılıp ölse, yada nefsi müdafaa için murisini öldürse bu durumların hiçbirisinde kıssas veya keffaret gerekmediği için mirasa engel olmazlar. Adil denilen devlet görevlisinin bağı denilen

terörist durumundaki murisini öldürmesi de böyledir. Akil baliğ olmayan ve deli olan kişilerin hükmü de aynıdır. İmamı Azam'la imamı Muhammed'e göre murisini öldürmesi için ölümle tehdit edilip murisini öldüren kişilerin durumları da böyledir. Bu durumda katil için mukrihi kısas yolu ile öldürme hakkı vardır. Zina yaptığı için karısını veya mahremlerinden bir kadını öldüren kişi de Hanefi mezhebine göre mirasçı olur. Zina töhmetinden dolayı öldürmek böyle değildir.

İkincisi: Dinden dönmektir. Mecnun, bunak, vesveseli, sarhoş, dinden dönsün diye ölüm veya bir azasının kaybı ile tehdit edilen kişi, iyiyle kötüyü ayırt edemeyen çocukların dinden dönmelerine itibar yoktur. İyi ile kötüyü ayırt eden çocukların İslam'larına itibar edildiği gibi dinden dönmelerine de itibar edilip kafir hükmünde olurlar. Dinden dönen bir müslümandan da kafirden de varis olamaz. Müslüman ise Hanefi mezhebine göre dinden dönene varis olur.

Üçüncüsü: Din farklılığıdır. Bundan maksat islam ile küfürdür. Küffar ise birbirlerine varis olabilirler. Çünkü küfür tek bir dindir. Ancak başka memleketlerde olurlarsa birbirlerine varis olamazlar. Buna göre kafir müslümana icma ile varis olamaz. İmam'ı Ali, Zeyd ve e sahabenin çoğuna göre müslümanda kafirden varis olamaz. Çünkü peygamber aleyhisselam bir hadisi şerifte

"İki farklı dinden olan birbirlerine varis olamaz."

buyurmuştur. Burda bir durum istisna edilir. Şöyleki; şayet bir kafir ölse geriye hamile ve kafiye bir kadın bıraksa, bu durumda adamın mirasından, doğacak çocuk için

en büyük hisse ayrılrsa, daha sonra kadın müslüman olsa, arkasından doğum yapsa, çocuk anne müslüman olduğu için müslüman sayılıp kafir olan babasından miras almış olur. Fakat işin hakikatında çocuk daha doğmadan varis olduğu ve

bu durumda da bir dine nisbet edilmediği için müslümanın kafirden varis olması durumu oluşmaz.

Dördüncüsü: Memleket farklılığıdır. Şafii mezhebine göre memleket farklılığı kesinlikle irse engel değildir. Bize göre kafirler arasında engel, müslümanlar arasında ise orduları ve sultanları farklı bile olsa engel değildir. Çünkü İslam onları

tekbir hüküm altında toplar.

Beşincisi: Kölelerdir. Çünkü köle hür bir insanın sahip olduğu şeylere sahip olamaz. Buna göre köle şahit, veli, mal sahibi olamaz. Kölenin varis olmaması konusunda; tam kamil köle olması, hürriyetini satın alma anlaşması yapmış köle olması, efendisinin ölümünden sonra hür bırakılması vaat edilen bir köle olması, efendisinden çocuk doğuran bir cariye olması, belli bir miktarı hür diğer miktarı köle olması arasında fark yoktur. Bunlardan hiçbirisi varis olamazlar.

Altıncısı: Trafik kazası gibi toplu ölümlerde kimin daha önce öldüğünün bilinmemesi durumunda hiçbir ölen için diğerinden önce öldü diye hükmedilemeğinden hiçbirine varis olamaz.

Yedincisi: Varisin kim olduğunun bilinmemesi durumudur. Bir kadının kendi çocuğu ile beraber başka bir çocuğu emzirip, daha sonra ölmesi durumunda hangi çocuğun kadına ait olduğu bilinmezse her iki çocuk da kadından varis olamaz.